

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

<i>Кухаренко Сергій Вікторович</i> СИСТЕМА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ У СФЕРІ МЕДІА В УКРАЇНІ	546
<i>Чепурна Олена Євгенівна</i> АНАЛІЗ ТЕОРЕТИКО-ІГРОВИХ МЕТОДІВ СУЧАСНОЇ КІБЕРБЕЗПЕКИ	548
<i>Соколов Артем Вікторович, Баландіна Наталія Миколаївна, Зігінова Юлія Костянтинівна</i> КОНЦЕПТУАЛЬНА ІДЕЯ ЗБІЛЬШЕННЯ БЛОКУ ДЛЯ МЕТОДУ З КОДОВИМ УПРАВЛІННЯМ ТА СЛІПИМ ДЕКОДУВАННЯМ	551
<i>Черевко Євген Володимирович</i> ЧИСЕЛЬНЕ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ РІВНЯННЯ СТРУНИ ЗАСОБАМИ БІБЛІОТЕК PYTHON	555
<i>Овчинников Микола Юрійович</i> КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦВЗ В АУДІОФАЙЛИ	558
<i>Слатвінська Валерія Миколаївна</i> ІНТЕГРАЦІЯ УМОВНОГО ГЕНЕРАТИВНО-ЗМАГАЛЬНОГО ПІДХОДУ ТА LSTM-МЕРЕЖ ДЛЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ АНОМАЛІЙ У КІБЕРБЕЗПЕЦІ МЕРЕЖЕВОГО ОБЛАДНАННЯ	563
<i>Скідан Владислав Сергійович</i> ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	565
<i>Поворознюк Олексій Олегович</i> МЕТОДИ ЗАХИСТУ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ДАНИХ ПІД ЧАС ВІЙНИ	568

СЕКЦІЯ 24. КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСУ, ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ В АСПЕКТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

<i>Томчаковська Юлія Олегівна</i> ТИПОЛОГІЯ АНГЛОМОВНИХ МЕДІАТЕКСТІВ	571
<i>Строченко Леся Василівна</i> ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРИНЦИПИ ПАРАДИГМАЛЬНОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	573
<i>Varieshkina Natalia</i> COMMUNICATIVE PRINCIPLE IN READING SKILLS FORMATION	575
<i>Дихта Наталія Миколаївна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ ЇЇ ВЖИВАННЯ	578
<i>Єрьоменко Світлана Василівна</i> ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКОГО ДИСКУРСУ	580
<i>Іванова Наталія Георгіївна</i> ЦИФРОВІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ТРЕТЬОЇ ІНОЗЕМНОЇ: РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕСКРИПТОРІВ INTERACCIÓN EN LÍNEA НА ПОЧАТКОВОМУ РІВНІ В УМОВАХ ВИЩОЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	583
<i>Козак Тетяна Борисівна</i> БІНАРНІСТЬ ПОНЯТТЯ 'ЧОРНИЙ'/'БІЛИЙ' У МОВАХ ПЕРВІСНОЇ ФОРМАЦІЇ	586
<i>Марчук Ірина Петрівна</i> DEVELOPING INDIVIDUAL PROFESSIONAL PROGRAMS OF A TUTOR	589
<i>Пеліван Оксана Костянтинівна</i> ВВІЧЛИВІСТЬ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ	592
<i>Потенко Людмила Олександрівна</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ВІЙНИ	595
<i>Телецька Тетяна Володимирівна</i> ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРАВНИЧОЇ ГАЛУЗІ: КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД	598

культурологічних інтересів і готовність інтерпретувати свята не лише як розважальні події, а як носії пам'яті, колективної ідентичності та комунікативних цінностей.

Представлений досвід демонструє ефективність впровадження дескрипторів *Interacción en línea* навіть на початкових рівнях у вищій філологічній освіті. Залучення студентів до цільової пошукової активності в реальних цифрових контекстах сприяє розвитку функціональної іншомовної грамотності, формуванню інформаційної автономії, мотиваційному підкріпленню вивчення мови через актуальний культурознавчий матеріал. Такий підхід є репрезентативним прикладом інтеграції комунікативного, цифрового та культурного компонентів у навчальний процес, відповідаючи сучасним стандартам мовної освіти MCER VC [2].

Список використаних джерел:

1. Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación. Servicio de publicaciones del Consejo de Europa: 2002. 267 p. URL: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/marco/cvc_mer.pdf.

2. Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación. Volumen complementario. Servicio de publicaciones del Consejo de Europa: Estrasburgo, 2020. 315 p. URL: www.coe.int/lang-cefr.

Ключові слова: цифрові стратегії, іспанська мова як третя іноземна, дескриптори MCER VC, онлайн-взаємодія, початковий рівень, вища філологічна освіта.

Keywords: digital strategies, Spanish as a third foreign language, MCER VC descriptors, online interaction, beginner level, higher philological education.

Козак Тетяна Борисівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент*

БІНАРНІСТЬ ПОНЯТТЯ ‘ЧОРНИЙ’/‘БІЛИЙ’ У МОВАХ ПЕРВІСНОЇ ФОРМАЦІЇ

Пізнання людиною навколишнього світу визначало становлення його понять про дійсність, розвиток соціального середовища, зростання культурного рівня. Це поступово призводило людину до перегляду своїх колишніх образів і створення нових понять вищого рівня. Колір невіддільний від людини, від навколишньої дійсності. З кольором людина стикається протягом усього свого життя. Причому в ході розвитку людства змінюється і розвивається кольоропознання.

У мовах первісної формації ми не знаходимо роздільності якісних значень. Якісні значення завжди з'єднані та зчеплені між собою, внаслідок чого кожне ім'я висловлює, як правило, не одне, а кілька якісних значень. Цю особливість

первісного імені, яку можна позначити як його багатоякісність або якісний полісемантизм. Поєднання в одному слові позначень для різних кольорів не можна розглядати як свідчення бідності кольоровідчуттів. Воно, скоріш за все, має розглядатися як результат бідності мови, який витікав із труднощів вираження за допомогою слів відмінності в кольорі. Упродовж розвитку людства змінюється і розвивається не колірний зір, а назва кольоропозначання.

Стародавні люди мали вузький горизонт конкретно-чуттєвого, асоціативного, а тому неминуче поверхневого, зовнішнього сприйняття навколишнього світу. Світосприйняття було дуалістичним, і основою такого «здвоеного» розуміння була нерозчленованість сфери практичної діяльності, де використовувалися просторово-часові і причинно-наслідкові зв'язки між процесами, предметами і явищами. Природа сприймалася як єдине ціле, за різноманіттям її форм і повторюваністю подій стояла дія якогось доцільного механізму, який здійснював зв'язки між окремими ланками життєвого процесу за принципом перенесення знайомого, звичного на невідоме, таємниче.

Білий колір як світлий, яскравий, що володіє ефектом світіння, в силу його протиставленості темному, чорному викликає радісний, оптимістичний настрій, символізує світле, життєрадісне начало.

Білий колір з давніх часів був кольором чистоти, урочистості й тріумфу. Але в той же час, білий колір пов'язаний у деяких народів з такими поняттями, як «хвороба», «смерть», «траур», «нещастя», тобто асоціюється з негативними емоціями, переживаннями людини.

Чорний – це колір ночі, таємничої, непізнаної стихії, наповненої для стародавніх людей багатьма несподіванками і небезпеками. Він був здатний викликати в них почуття тривоги, сум'яття і страху. Гнітюче діючи на психіку людини, він з часом став символом жалоби, туги і печалі. Але приклади свідчать про вживання цього кольору не тільки в негативному, а й у позитивному сенсі стосовно людини, реалій її життя. Це спостереження підкреслює припущення про цілісність і бінарність сприйняття древньою людиною навколишнього світу

Така двоїстість символіки вказує на те, що спочатку людина сприймала колір як єдине і неподільне поняття, в якому імпліцитно співіснували бінарні протиставлення 'білий' і 'чорний'.

Стародавні корені та похідні від них слова мали спільні широкі і в той же час дуже невизначені значення, з яких згодом утворилися значення, які при більш точному визначенні їх у мові шляхом диференціювання нерідко виражали протилежні одне одному поняття.

Щоб зрозуміти значення світла, потрібно було привести його в зв'язок з уявленнями мороку. Можна припускати, що поняття білого кольору і зорово-чуттєве сприйняття його складалося насамперед в опозиції 'світлий (білий)' – 'темний (чорний)'. У зіставленні темряви й світла спочатку не як двох контрастних зорових відчуттів, а як контрастних стихій видимого світу – чорного як темного, а білого – як світлого, а, отже, особливо виділеного на тлі чорного, і виявилось мож-

ливим виділення білого кольору. Білий колір як світлий, яскравий, що володіє ефектом світіння, внаслідок його постійного протиставлення чорному, темному, закономірно міг порушувати радісні, оптимістичні настрої, символізувати собою світле, життєрадісне начало. «Die Weiße ist bei allen Völkern oft sogar das unbewußt Symbol... der ethischen Reinheit...», – писав Ф. Норк. ('Білий – у всіх народів, часто навіть мимоволі, інстинктивно є символом... етичної чистоти'). Взагалі, «носії мови не помічають, що протиставлення 'білий – чорний' є не протиставлення за кольором, а за ознакою «максимум світла – відсутність світла» [3, с. 17].

Коренебудова **kwata* в певній ситуації могла означати дослівно «простір / світ / поділене або дволике» і закріпитися за якоюсь його частиною – 'темною' або 'світлою' або позначати Всесвіт у цілому. Найширшого розповсюдження набув індоєвропейський словотвір у значенні 'світлий / світло/', який представлений у вигляді **kweit* 'світити, сяяти, блищати'. Пор: герм. **kwotoz* 'світло, бути світлим, білий'; слав. **svetъ*; слн. *svkt* 'світло, люди' [1].

Очевидно, що **kwata*, висловлюючи «двоїстість», закріпилася в багатьох мовах за одним з членів опозиції, отримавши значення 'світлий'. Його протилежність у вигляді 'не-світлий, темний' формально набуває реалізації у вигляді **ne-kwata*, де **ne* / < **nw* виступає в значенні заперечення» [2, с. 61]. Отримане утворення може бути співвіднесене з відомою індоєвропейською формою **nekw* (*t-*) зі значенням 'ніч'. Наприклад: герм. *naht* 'ніч'; ст-слав. *ношть*; лит. *naktis*; дінд. *пак*; лат. *пох*; хет. *nekuz* 'вечір'. У структурах **kwata* і **ne-kwata* наочно представлена вторинність найменування негативного члена бінарної опозиції у відношенні до її позитивного члена 'світлий' [2, с. 61]. І потім уже з ночі вийшов день, тобто з'явилося нове протиставлення 'ніч' / 'день', однак тут різні кореневі утворення імен.

Двоїстість символіки вказує на те, що спочатку людина сприймала колір як єдине і неподільне поняття, в якому імпліцитно співіснували бінарні протиставлення 'білий' і 'чорний'.

Список використаних джерел:

1. Таранець В. Г. Поняття бінарності та зародження древніх слів. *Часопис "Мова"*. Одеса : Астропринт, 1999. Вип. 3-4. С. 48-53.
2. Таранець В. Г. Походження поняття числа і його мовної реалізації (до витоків індоєвропейської прамови). 2 вид., перероблене і доп. Одеса : Астропринт, 1999. 116 с.
3. Nork F. Etymologisch-symbolisch-mythologisches Realwörterbuch zum Handgebrauche für Bibelforscher, Archäologen und bildende Künstler: In 4 Bänden. Stuttgart : Verlag der Buchhandlung, 1843. Bd. 1. 404 s.

Ключові слова: прикметники на позначення кольору, діахронічні ознаки, розвиток семантики, реконструкція слів, мотивація, бінарність, символіка, первинна номінація.

Keywords: color cues and designations, diachronic signs, semantics of rose, reconstruction of words, motivation, narration, symbol, name.